

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«12» май 2022 ел

г. Альметьевск

КАРАР

№ 644

«2021-2025 елларга Әлмәт муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын раслау турында

«2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2019 елның 05 мартындагы 158 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру, яшьләрнең социаль үсеше белән идарә итү һәм Әлмәт муниципаль районының яшь буынының тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартлар тәэмин итү максатларында,

БАШКАРМА КОМИТЕТ КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2025 елларга Әлмәт муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын расларга (алга таба – программа) (1 нче кушымта).
2. Программаның муниципаль координаторы итеп Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты билгеләргә.
3. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (З.Р. Шәйдуллина) тиешле елга бюджет формалаштырганда Программаны тормышка ашыру өчен финанс чаралары бүлеп бирүне күздә тотарга тәкъдим итәргә.
4. Район Башкарма комитетының Хокук идарәсенә (Ханнанова Ә.Б.) әлеге карарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырып чыгарырга, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга.
5. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.
6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны район Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары С.В. Лаптевага йөкләргә.

Район
Башкарма комитеты житәкчесе

М.Н. Гирфанов

Әлмәт муниципаль районы
Башкарма комитетының
« 12 » сентябрь 2021 ел №644
қарары белән расланған
1 нче қушымта

«2021-2025 елларға Әлмәт муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү»
МУНИЦИПАЛЬНАЯ ПРОГРАММАсы

Әлмәт, 2021

Программа паспорты

Муниципаль программаның исеме	«2021-2025 елларга Әлмәт муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы.
Муниципаль заказчы (муниципаль заказчы-координатор)	Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты.
Муниципаль программаның төп эшлөүчесе	Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының балалар һәм яшьләр эшләре идарәсе.
Муниципаль программаның максаты	Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру һәм Әлмәт муниципаль районының яшь буынының тормыш сыйфатын яхшырту өчен уңай шартлар тәэмин итү.
Муниципаль программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1) яшьләр арасында граждан-патриотик тәрбия, милли узаң һәм толерантлык системасын үстерү; 2) укучы һәм студентлар яшьләренең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел мәшгульлек системасы аша; 3) Яшьләрнең ирекле эшчәнлектә катнашуы өчен шартлар тудыру, ихтыярий ярдәмнең оештырылган рәвешләренә ярдәм итү; 4) яшьләр иҗтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр иҗтимагый оешмалары инициативасы белән гамәлгә ашырылган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру; 5) Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзлөү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру; 6) яшьләр арасында тискәре социаль күренешләренә профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм гамәлгә ашыру; 7) дөүләтнең аерым кайгыртуына мохтаж яшьләргә ярдәм; 8) Балаларның һәм үсмерләрнең һәрьяклап ялын, сәламәтләнүен, жәйге һәм каникуллар белән мәшгульлеген оештыру өчен шартлар тудыру; 9) Яшь буынның иҗтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру; аларның хокукый яклавы, үз-үзен белдерүе, шәхес формалашуы, һәрьяклап ялын оештыру; 10) яшьләрнең төбәкара һәм бөтенроссия яшьләр хезмәттәшлеген үстерү һәм шәһәрне регионара берләшмәләргә интеграцияләү максатларында алмашу; 11) гаилә институтын ныгыту; 12) дөүләт яшьләр сәясәтен фәнни-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәэмин итү; 13) Шәһәр һәм район дөүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру өлкәсендә эшчәнлек өчен шартлар тудыру.

Муниципаль программаның сроклары һәм этаплары	2021 – 2025 еллар.
Муниципаль программаны финанслау күләмнәре һәм чыганагы	<p>Программаны финанслауның гомуми күләме җирле бюджет акчалары исәбеннән - 484 356,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:</p> <p>2021 елда - 96 871,2 мең сум; 2022 елда - 96 871,2 мең сум; 2023 елда - 96 871,2 мең сум; 2024 елда - 96 871,2 мең сум; 2025 елда - 96 871,2 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына район бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.</p>
Муниципаль программаның максатларын һәм бурычларын (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм бюджет нәтижелеге күрсәткечләрен гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре	<p>Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2025 елга арту көтелә:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Студентларның хезмәт отрядлары хәрәкәтендә катнашучы яшь кешеләрнең өлеше 30 процентка кадәр (2020 елга дөүләт яшьләр сәясәте хисабының йомгаклау күрсәткечләреннән); 2) Ирекле эшчәнлектә катнашучы яшь кешеләрнең гомуми саны 10 процентка кадәр (2020 елга дөүләт яшьләр сәясәте хисабының йомгаклау күрсәткечләреннән); 3) Талантлы яшьләргә ярдәм итү өлкәсендә башкарма хакимият органнары гамәлгә ашыра торган проектларга һәм программаларга жәлеп ителгән яшь кешеләрнең өлеше 30 процентка кадәр (Әлмәт муниципаль районында яшьләрнең гомуми саныннан); 4) Гражданнык-патриотик юнәлештәге чараларда катнашучы яшьләргә 100 процентка кадәр (Әлмәт муниципаль районы яшьләренең гомуми саныннан); 5) Талантлы яшьләргә яклауга юнәлтелгән конкурсларда катнашучы яшьләр 30 процентка кадәр (Әлмәт муниципаль районы яшьләренең гомуми саныннан); 6) тискәре социаль күренешләргә профилактикалауга юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләр 30 процентка кадәр (2020 елга дөүләт яшьләр сәясәте хисабы күрсәткечләреннән); 7) Яшьләр экстремизмын профилактикалау чараларына жәлеп ителгән яшь кешеләрнең саны 3,6 мең кешегә кадәр; 8) дөүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә һөнәри осталык республика конкурсында катнашучы белгечләрнең коллективлыгы 10 кешегә кадәр; 9) Яшьләр көненә багышланган чараларда катнашучылар саны 2300 кешегә кадәр (2020 елга дөүләт яшьләр сәясәте хисабы күрсәткечләреннән); 10) балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләр өлеше 20 процентка кадәр (Әлмәт муниципаль районы яшьләренең гомуми

саныннан).
----

1. Муниципаль программа чишелешенә юнәлдерелгән проблеманы характерлау.

Өлеге муниципаль программа «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрдәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2019 елның 05 мартындагы 158 номерлы карары нигезендә (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 11 июлендәге 566 номерлы, 2019 елның 24 сентябрдәге 875 номерлы, 2019 елның 17 октябрдәге 924 номерлы, 2019 елның 08 ноябрдәге 1024 номерлы, 2020 елның 22 сентябрдәге 857 номерлы, 2020 елның 13 ноябрдәге 1023 номерлы карарлары редакциясендә), шулай ук Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының 2016 елның 10 августындагы 77 номерлы карары белән расланган 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе нигезендә эшләнә, Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2016 елның 20 июнендәге 1341 номерлы карары белән расланган «2016-2020 елларга Әлмәт муниципаль яшьләр программасы» алдагы программасының логик дәвамы һәм үсеше булып тора.

Нәтижәле яшьләр сәясәте муниципаль районның тотрыклы үсешенә, аның гражданның тормыш дәрәжәсен үстерүнең һәм иқтимаый мөнәсәбәтләргә камилләштерүнең мөһим факторы булып тора, аны жүрле үзидарә органны эшчәнлегенә мөстәкыйль юнәлеше буларак карарга кирәк, ул гражданныәр жәмгыяте институтлары, иқтимаый берләшмәләр һәм яшьләр оешмалары белән актив хезмәттәшлек нигезендә гамәлгә ашырыла торган районны инновацион үстерүнең кирәкле социаль шартларын булдыруны күздә тота.

Муниципаль дәрәжәдә яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру яшьләрнең потенциалын үстерүнең сәяси, хокукый, социаль, иқтисадый һәм оештыру шартлары тудыру, аның хокукларын һәм мөнфәгатьләрен яклау өчен гамәлгә ашырыла. Билгеләнгән социаль төркем составына 14 яшьтән 35 яшькә кадәр яшьләр, яшь гаиләләр, яшьләр иқтимаый оешмалары һәм берләшмәләре керә.

Мәктәп, студент, авыл һәм эшләүче яшьләр белән эшләү буенча координацияләү үзәгенә ролен Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Балалар һәм яшьләр эшләре идарәсе башкара. Яшь гражданның төрле категорияләре белән эшләү өчен Идарәдә төрле хезмәтләр һәм структур бүлекчәләр эшли: «Яшьләргә ярдәм итү үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе, «Форпост» жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләре үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе, «Әлмәт муниципаль районының «Березка» өстәмә-савыктыру лагеря» муниципаль бюджет учреждениесе.

«Яшьләргә ярдәм итү үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе түбәндәгеләргә үз эченә ала:

- «Яшәү урыны буенча 32 яшьләр (яшүсмерләр) клубы кергән «Үсмер» үзәге;

- «Яшьләр үзәге»;

- «Балалар һәм яшьләр өчен «Ышаныч телефоны» буенча ашыгыч психологик ярдәм бүлеге» кәргән «Нур» балаларга һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге;

- «Студентларның хезмәт отрядлары үзәге»;

- «Сфера» Ителлектуаль-ял итү үзәге;

- «Балалар һәм яшүсмерләргә сәламәтләндрүне, ял итүне һәм эш белән тәэмин итүне оештыру үзәге»;

- «Ровесник» яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмерләр) клубы базасында «Патриот» зона үзәге;

- Идарә итү аппараты.

2016 елдан 2020 елга кадәр Әлмәт муниципаль районында яшьләр сәясәте өлкәсендәге эшчәнлек максатчан республика һәм муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга, шулай ук район яшьләренәң потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру буенча планлы эш башкаруга юнәлтелгән иде.

2020 ел башына Әлмәт муниципаль районы халкы саны 208 914 кеше тәшкил итте, шуларның 14 яшьтән 35 яшькә кадәрге халкы 60 447 кеше иде.

Яшьләр ялын оештыру - яшьләр сәясәтенең төп һәм мөһим бурычларының берсе. Яшьләр белән эшләү буенча белгечләр үз эшчәнлеген түбәндәге юнәлешләр буенча алып бара: студентлар яшьләре, эшләүче яшьләр, авыл яшьләре, ирекле (волонтерлык) эшчәнлек алып бару, талантлы яшьләргә ярдәм итү, яшь гаиләләргә ярдәм күрсәтү, Яшьләр үзәге эшен оештыру.

«Яшьләр үзәге» белгечләре ел саен үзләренәң һөнәри нәтижәләгән күтәрә, шундый зур чараларда катнашты: конкурс «21 гасыр лидеры», Республика «Кадрлар резервы» проекты, Татарстан Республикасы яшьләр сәясәте өлкәсе хезмәткәрләренәң һөнәри осталык республика конкурсы, «iВолга» Идел буе федераль округы яшьләр форумы, «Мәгънәләр территориясе» 2020 Бөтенроссия яшьләр мөгариф форумы, «Таврида» Бөтенроссия форумы.

Агымдагы уку елында 7 урта махсус уку йортында һәм 3 югары уку йортында укучы яшьләр 8367 кешене тәшкил итте.

Студентлар яшьләре түбәндәге эре республика чараларында катнашты: «Беренче Лига. Старт» республика кадрлар белем бирү программасы, «Кадрлар резервы» республика проекты, «Ел уңышы» республика конкурсы, «Безнең Татарстан. Мөмкинлекләр территориясе» Республика яшьләр форумы, «Таба» яшьләр этнофорумы, «Татарстан Республикасы Көнъяк-көнчыгышының студентлар язы» фестивале, «Татарстан Республикасы Көнъяк-Көнчыгыш беренче курс студентлары фестивале».

Әлмәт муниципаль районы предприятиеләрендә һәм оешмаларында эшләүче яшьләренәң мәнфәгатьләрен яклаучы 51 комитет эшли.

Эшләүче яшьләр «һөнәре буенча иң яхшы» предприятиеләренәң һәм оешмаларның яшь белгечләре арасында һөнәри осталык республика конкурсы, «Татарстан Республикасының яшь уйлап табучысы һәм рационализаторы» конкурсы, «Вверх» яшь лидерлар республика конкурсы, Татарстан Республикасының иң яхшы яшьләр оешмасына республика конкурсы кебек эре республика чараларында катнаштылар. Татарстан Республикасы Яшьләр парламенты составына Әлмәт муниципаль районының 2 вәкиле керде.

14 яшьтән 35 яшькә кадәрге авыл жирлекләре буенча халык саны 10 470 кешене тәшкил итә. Авыл яшьләренәң ярдәм итү - яшьләр сәясәтенең тагын бер өстенлеге.

Ел саен район авыл яшьләре вәкилләре республика чараларында катнаша: «SunnyФест» креатив каналар фестивале, «Авылда социаль

проектлау» грантлары конкурсы. 2020 елның февралендә Халыкара авыл яшьләре конгрессы оештырылды, анда Әлмәт муниципаль районының авыл яшьләре вәкилләре актив катнашты һәм үз проектларын яклады. Активистлар, 2020 елда, видеофильмнар проекты геройлары булдылар: «Республика йөрәгеннән талантлар». Авыл яшьләре вәкилләре шулай ук актив рәвештә «Яшьләр вакыты» яшьләр автобус турының форумнарында һәм конференцияләрендә булдылар.

Яшьләр сәясәтенең өстенлекле юнәлешләренең берсе - ирекле (волонтерлык) хәрәкәтенә ярдәм итү. Иреклеләр (волонтерлар) иң эре спорт, яшьләр, социаль, иҗтимагый, икътисадый һәм сәяси чараларда катнаша.

Әлмәт муниципаль районында 3060 волонтер, 36 ирекле штаб гомуми белем бирү учреждениеләрендә (540 укучыны үз эченә алган), 6 шәһәр ирекле берләшмәсе, 10 волонтер отряды (урта махсус һәм югары уку йортларында), 8420 кеше ирекле акцияләрдә катнашты.

2020 елның апрель башыннан алып бүгенгә кадәр «Добрий Альметьевск» штабы актив эш алып бара, ул өзлексез режимда эшләвен дәвам итә, халыкка ярдәм күрсәтү буенча зур эш күләмен башкара.

Талантлы яшьләргә һәм сәләтле балаларга ярдәм итү өлкәсендә түбәндәге юнәлешләр буенча эш алып барыла: яшь талантларны ачыклау буенча конкурслар һәм фестивальләр оештыру, бөтенроссия, халыкара конкурсларда һәм фестивальләрдә сәләтле балаларның катнашуын тәэмин итү, семинарлар һәм тренинглар уздыру, әлеге өлкәдә иҗтимагый берләшмәләргә һәм программаларга ярдәм итү. Төрле дәрәжәдәге фестивальләрдә һәм конкурсларда ижади коллективларның катнашуын оештыруда ярдәм итү бәяләп бетергесез: «Созвездие - Йолдызлык» эстрада сәнгате республика телевизион яшьләр фестивале, «Наше время - Безнен заман» Эшләүче яшьләрнең республика телевизион иҗат фестивале, «ВАТАН» халык иҗаты республика яшьләр фестивале, «Алтын каләм - Золотое перо» балалар, яшьләр һәм яшьләр матбугаты республика фестивале, «Сандугач сайрар ил» республика иҗат фестивале, «Бурыч. Намус. Ватан» яшьләр хәрби-патриотик фестивале. Әлмәт муниципаль районында уздырыла: «Студяз» студентлар иҗаты шәһәр фестивале, беренче курсларның «СтудStar» фестивале, балалар һәм яшьләр иҗатының «Яңгыраучы тамчы» шәһәр конкурсы, «Ел жыры» Халыкара балалар телевизион фестивале, Спорт биоләре буенча регионара уку-күнегүләр турниры, «Роза ветров» Бөтенроссия конкурсы, «PROдвижение» Халыкара проект кысаларында халыкара фестиваль, «Парус Надежды» мөмкинлекләре чикләнгән балалар иҗаты региональ фестивале.

Студентлар арасында КВН хәрәкәтен оештыру «Яшьләр үзәге» эшчәнлегенең талантлы яшьләргә ярдәм итү өлкәсендәге юнәлешләреннән берсе булып тора.

Эш нәтижелелегенең төп күрсәткече булып «Ачык Студентлар Лигасы КВН» уеннарында командалар санын арттыру тора, бу «Яшьләр үзәгендә» КВН мәктәбе барлыкка килү белән бәйле. 2020 елда КВН хәрәкәтенә җәлеп ителгән студентларны 12 команда - 250 кеше җәлеп итте. Ел саен Андрей Максимов истәлегенә хәйрия турниры, Әлмәт муниципаль районы башлыгы Кубогына КВН фестивале, «Татарстан Республикасы Көнъяк-көнчыгыш КВН чемпионаты» Зональ турниры, «Алга» лигасы» республика турнирлары уздырыла. Районда КВН хәрәкәте «Әлмәтнең югары уку йортлары җыелмасы» студентлар командасын төзү уңай күрсәткечкә әйләнде. 2020 елда команда Сочиниң «КиВиН - 2020» XXI фестивалендә катнашты.

Яшь гаиләләргә ярдәм итү өчен белгечләр яшьләргә торак шартларын яхшырту программаларында катнашуга җәлеп итү буенча аңлату эшләре алып

бара, шулай ук Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 08 маендагы 615 номерлы карары белән «2020-2025 елларга Әлмәт муниципаль районында яшә гаиләләргә торак белән тәэмин итү» муниципаль программасы расланды.

«Яшьләр үзәге» - яшьләргә төрле мәнфәгатьләрдә берләштерүче урын. Белгечләр 14 яшьтән 35 яшькә кадәргә яшьләр арасында ял итү эшен алып бару өчен бөтен шартлар тудырыла, яшьләр ижади студияләргә, ижтимагый оешмалар һәм берлекләр эше оештырыла, аларның эшчәнлеген координацияләп. Үзәк үзән "Городская гостиница #Давайтекомитесь" дип таныта. Әлегә проект кысаларында үткәрелә торган чаралар яшьләрнең берберсе белән генә түгел, ә күп кенә кызыклы кешеләр белән танышуына һәм аралашуына юнәлтелгән. «Яшьләр үзәге» төрле милек рәвешләрендә оешмалар тарафыннан чаралар уздыру өчен популяр һәм кирәкле урын булып тора. Биналар бушлай да, түләүле дә бирелә.

«Яшьләргә ярдәм итү үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе эшчәнлегенә мөһим юнәлеш булып яшәү урыны буенча яшьләр белән эшләү кала. «Үсмер» үзәге 14 яшьтән 18 яшькә кадәргә балалар өчен 168 бушлай түгәрәк һәм студия эшләгән яшәү урыны буенча 32 яшьләр (яшүсмерләр) клубы эшен координацияли. Бушлай дәрәсләргә шөһәрдә һәр өчкөнчә яшүсмер йәри - бу якынча 6 000 бала. Шунисын билгеләп үтәргә кирәк, яшәү урыны буенча һәр яшьләр (яшүсмерләр) клубы үзәккә креатив пространствосы белән аерылып тора.

2020 елда Республика капитал ремонт программасы кысаларында яшәү урыны буенча өч яшьләр (яшүсмерләр) клубы ремонтланды: «Маяковскийда контакт», «Тукай учреждениесендә» һәм «Vozдух», гомуми суммасы 12 159 800 сум.

Уникаль мәйданчык булып "Маяковскийда контакт" яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмерләр) клубы тора. Биредә «Яшьләр эшкарлыгы» юнәлеш, яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең ижади һәм һөнәри потенциалы гәмәлгә ашырыла. Көн саен биредә рәсми булмаган белем бирү принциплары буенча өйрәтү тренингалары, шөһси үсеш семинарлары, социаль челтәрләрдә бизнес үстерү курслары, "ТикТок", проект менеджменты һәм киносэнгәткә өйрәтү курслары уздырыла, аларда 1 227 кеше булды инде.

Клуб базасында белем бирү процессында эмоциональ-уңайлы мохит булдыру юлы белән укучыларның имин үсеш өчен шартлар тудыруга юнәлдерелгән «Минем бәхет формуласы» проекты гәмәлгә ашырыла.

«Заря» яшьләр (яшүсмерләр) клубы мәйданында коворкинг-үзәк үз эшчәнлеген дәвам итә, ул декрет ялында булган яшә әниләргә ярдәм итә. Катлаулы эпидемиологик вәзгыятькә карамастан, 2020 елда 500 дән артык хатын-кызга ярдәм күрсәтә алганнар.

2020 елда 21 хезмәткәр үз проектларын Татарстан Республикасы яшьләр сәясәте өлкәсе хезмәткәрләренең һөнәри осталык республика конкурсына жиберде.

2018 елның сентябрдә «Сфера» интеллектуаль-ял итү үзәге ачылды. Ачылу көненнән 340 чара уздырылды, 30 меңнән артык кеше катнашты.

Әлмәт муниципаль районында яшүсмерләр-яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләргә профилактикалау системасы формалашты. Әлегә системаның төп элементлары түбәндәгеләр:

- яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмерләр) клублары;
- балалар һәм яшьләр өчен «Ышаныч телефоны» буенча ашыгыч психологик ярдәм күрсәтү бүлеген;
- «Нур» балаларга һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәген.

Бүгенге көндә «социаль куркыныч хәл» категориясендә булган гаиләләр һәм балигь булмаганнар эшләре буенча комиссиядә исәптә торучы яшүсмерләр белән 15 социаль педагог (яшүсмерләр) яши торган урын буенча эш алып бара. Социаль педагоглар тарафыннан ПНДда учетта торучы һәм төшерелгән яшүсмерләрнең эчке исәп-хисап хисабы алып барыла. Яшүсмерләргә «Балалар һәм яшьләр эшләре буенча комиссиядә исәптә торучы балигь булмаган баланы озату картасы» төзелә, ә имин булмаган гаиләләргә «Гаиләнең социаль паспорты» төзелә.

«Яшьләр үзәге» майданчыгында 2020 елның августыннан «Яшүсмерләр арасында социаль-тискәре күренешләрне профилактикалау үзәге» проекты үз эшен башлады. Проект ПНД исәбендә торучы һәм «социаль-куркыныч хәл» категориясендә яшәүче балигь булмаганнар белән үзара хезмәттәшлек итү буенча профилактика субъектларының эшчәнлеген берләштерә. Хисап бирү чорында ведомствоара багланышлар кысаларында 400дән артык чара уздырылды, балалар һәм яшүсмерләрнең гомуми күләме 120 дән артык кеше. Максатчан аудитория белән эшләрү көндәлек форматта гамәлгә ашырыла һәм профилактиканың төрле формаларын үз эченә ала, алар арасында: диагностик тикшерү, анкеталаштыру, видео, лекцион, интерактив һәм тренинг дәресләре. Барлык чаралар да маршрут кәгазе белән рәсмиләштерелгән, анда профилактика субъектлары чаралар үтүне теркәп тора.

Социаль-тискәре күренешләрне профилактикалауда Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Балалар һәм яшьләр эшләре идарәсенә психологик хезмәтләре жәлеп ителде. 2020 ел йомгаклары буенча «Нур» балаларга һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» индивидуаль һәм төркем формалары белән 13 443 кеше колачлый. «Балалар һәм яшьләр өчен «Ышаныч телефоны» буенча ашыгыч психологик ярдәм бүлегә» Татарстан шәһәрләре реестрына кергән, балалар ышанычы телефонының бердәм бөтенроссия линиясенә тоташкан 1 216 шалтырату-мөрәжәгать кабул итте.

«Яшьләргә ярдәм итү үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе эшчәнлегендәге бурычларның берсе шәһәр яшьләрен жәйге ялының оешкан төстә оештырылуы, ял итү майданчыкларына жәлеп итү.

«Балаларны һәм яшүсмерләрне сәламәтләндерүне, ял итүне һәм эш белән тәэмин итүне оештыру үзәге» ел саен раслана торган «Әлмәт муниципаль районы балаларының һәм яшьләренең жәйге ялын оештыру турында» программасын гамәлгә ашыру кысаларында үз эшен алып бара. Ел саен ял, сәламәтләндерү һәм мәшгульлекнең оешкан формалары 6 000 артык бала һәм яшүсмерне колачлый.

Район территориясендә жәйге ял 3 шәһәр читендәге лагерьда («ДОЛ «Юность», «ДОЛ «Солнечный», «ДОЛ «Березка») шәһәр читендә урнашкан «Зәңгәр күл» шифаханәсендә күрсәтелә.

Жиңүнәң 75 еллыгы алдыннан «Патриот» үзәге һәм хәрби комиссариат тарафыннан ветеран – якташларыбыз истәлеген мәңгеләштерү буенча зур эш башкарылды. Мемориаль плитәләрдә жиңүчеләрнең 21 581 исеме мәңгеләштерелгән. Шулай ук авыл жирлекләрендә, шәһәр мәктәпләрендә, китапханәләрдә якташларыбыз исемнәре язылган истәлек такталары ачылды.

Яшәү урыны буенча «Ровесник» яшьләр (яшүсмерләр) клубы базасында, хәрби хезмәткә чакыру яшендәге яшьләр белән эшләрү максатыннан, хәрби хезмәтне пропагандалау буенча штаб оештырылды. 2020 елда Россия Федерациясе Кораллы Көчләре сафына 394 хәрби хезмәткә чакырылган. Россия Федерациясе Оборона министрлыгының югары хәрби-һөнәри белем бирү оешмаларына 7 кеше керде. 11 граждандан контракт буенча хәрби хезмәткә

керде. Өлмәт шәһәренең «Армиягә, авиациягә һәм флотка ярдәм итүнең ирекле жәмгыяте» уку үзәгендә производстводан аерылымыйча 66 курсант хәрби-исәп белгечлеге буенча укый.

«Форпост «яшьләр (студентлар) формированиеләре үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе тарафыннан 2020 елда жәмәгать тәртибен саклау буенча 1 388 хезмәткәр катнашында 174 рейд үткәрелгән, аларның нәтижәләре буенча 46 административ хокук бозу ачыкланган һәм 1 жинаять ачылган.

2020 елда социаль проблемаларны хәл итүгә һәм авыр тормыш хәлендә калган кешеләргә ярдәм күрсәтүгә юнәлдерелгән яшьләр проектлары игътибарга һәм финанс ярдәменә лаек булды. Катнашучыларның гомуми саны-33 кеше. Грант ярдәменең гомуми суммасы 10 344 654 сум тәшкил итте.

Студентларны вакытлыча һәм даими эшләргә эшкә урнаштыру һәм мәшгульлеккә ярдәм итү мәсьәләсендә мөһим юнәлеш булып студентларның хезмәт отрядларын оештыру һәм формалаштыру тора. «Студентлар хезмәт отрядлары» штабы хезмәт белән мәшгульлекне тәмин итә, яшьләргә тәрбияләү белән шөгыйльләнгән һәм шул ук вакытта хужалыкның төрле тармакларында хезмәт итеп, тәҗрибә туплау мөмкинлеге бирә. Бүгенге көндә 9 студент хезмәт отряды эшли, аларның гомуми саны 2 030 кеше. 2020 елда 16 студент эшкә җибәрелгән.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, 2016-2020 елларда шәһәр һәм районның яшьләр сәясәте өлкәсендә зур эш башкарылган. Бу күп очракта Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре һәм спорт министрлыгы (2018 елдан - Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре министрлыгы), Өлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты, шәһәр предприятиеләре һәм оешмалары ярдәмендә мөмкин булды.

Эш йомгакларын анализлап, «2016-2020 елларга Өлмәт муниципаль районының муниципаль яшьләр программасы»н гамәлгә ашыру яшьләр (яшүсмерләр) клубларының яшәү урыны, спорт корылмалары, яшьләргә психологик һәм хокукый яклау үзәкләренең матди-техник базасын ныгытырга мөмкинлек бирде, дип әйтәргә була. Хәзерге вакытта яңа муниципаль яшьләр программасын эшләүгә һәм раслауга ихтыяҗ туды. Анда Өлмәт муниципаль районында яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре яқындагы 5 елга чагылдырылырга тиеш.

2. Муниципаль программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программа нәтижәләрен бәяләүнең максатлары, бурычлары, индикаторлары һәм муниципаль программа чаралары буенча финанслау муниципаль программага кушымтада баян ителгән.

яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру һәм Өлмәт муниципаль районының яшь буынының тормыш сыйфатын яхшырту өчен уңай шартлар тәмин итү программаның максаты булып тора.

2.1. Өлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

2.1. Яшьләр сәясәтен инновацион һәм мәгълүмати тәмин итү, яшьләр белән эшләү буенча белгечләргә өзерләү һәм яңадан өзерләү системасын булдыру.

Өлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- дөүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә аттестация узган белгечләр саны;

- дөүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә Республика һөнәри осталык конкурсында катнашучы белгечләр саны;

- дөүлөт яшьләр сәясәте өлкәсендә әзерләнгән докладлар, аналитик, фәнни-тикшеренү, методик эшләр саны;

- сатып алына торган жиһазлар берәмлекләре саны.

2.1.2. Яшәү урыны буенча эшне оештыру, төрле яклап ял итү һәм яшь буынның мәшгульлеген тәэмин итү.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижелелеге яшәү урыны буенча оештырыла торган һәм үткәрелә торган чараларда катнашучы яшьләрнең катнашуы күрсәткечә нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.3. Укучы һәм студентлар яшьләренең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел эш белән тәэмин итү системасы һәм студентлар хезмәт отрядлары аша, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшқуарлык активлыгын үстерү; яшьләрнең мәшгульлеген тәэмин итү, сезонлы һәм вакытлы эшләр биру, яшьләр һәм балигь булмаганныр өчен эш урыннары булдыру юлы белән эшсезлек дәрәжәсен киметү.

Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижелелеге студентлар хезмәт отрядлары хәрәкәтендә катнашучы яшь кешеләрнең өлеше арту; теркәлгән яшь эшмәкәрләр саны арту күрсәткечә нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.4. Яшьләр арасында социаль тискәре күренешләргә профилактикалауның нәтижәле системасын гамәлгә ашыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижелелеге социаль тискәре күренешләргә профилактикалауға юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләргә ярдәм күрсәтү күрсәткечә, шулай ук яшьләр арасында тискәре күренешләр күрсәтү күрсәткечә нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.5. Дөүлөт кайгыртуына мохтаж балалар һәм яшьләргә ярдәм итү.

Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижелелеге «аерым кайгыртуға мохтаж» категориясенә караган яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләргә жәлеп итү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.6. Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен шартлар тудыру, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән социаль әһәмиятле проектларға ярдәм итү.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижелелеге яшьләр ижтимагый оешмалары эшчәнлегендә катнашучы яшьләрнең өлешен, яшьләрнең гомуми санын арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.7. Сәләтле балаларны һәм яшьләргә эзләү, аларға ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру.

Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижелелеге талантлы яшьләргә ярдәм итү өлкәсендә проектларға һәм муниципаль программаларға жәлеп ителгән яшьләрнең өлешен арттыру, шулай ук талантлы яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән конкурсларда катнашучы яшьләргә жәлеп итү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.8. Яшьләрнең ирекле эшчәнлектә катнашуы өчен шартлар тудыру, добровольцның оештырылган формаларына ярдәм итү.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижелелеге ирекле эшчәнлектә катнашучы яшьләрнең өлешен, яшьләрнең гомуми санын арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.9. Балаларның һәм яшүсмерләргә һәрьяклап ял итү, сәламәтләндрү, жәйге һәм каникулда мәшгульлеген оештыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижелелеге жәйге ялның оештырылган формалары белән колачланган балалар һәм яшүсмерләр өлешен арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.10. Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау, милли мәдәни кыйммәтләрне пропагандалау.

Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижелелеге яшьләр арасында экстремизмны профилактикалауға, шулай ук милли мәдәни кыйммәтләрне пропагандалауға юнәлтелгән чараларда катнашучы яшьләрне жәлеп итү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.11. Гаилә институтын ныгыту.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижелелеге гаилә институтын ныгытуга юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләрне колачлау күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

2.1.12. Яшь буынның ижтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру; балаларны һәм яшүсмерләрне социальләштерү, аларны хокукый яклау, үз-үзләрен күрсәтү, шәхес формалаштыру, һәрьяклап ял итүне оештыру өчен уңайлы шартлар тудыру.

Әлеге бурычны хәл итү буенча чараларның нәтижелелеге ижтимагый-сәяси активлыкны һәм яшь буынның гражданлык компетентлыгын формалаштыруга юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләрне жәлеп итү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2.2. 2021-2025 елларга Әлмәт муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерүнең төп приоритетлары булып торалар:

1) яшьләрнең, шул исәптән авыр тормыш хәлендә булган яшьләрнең уңышлы социальләшүе һәм нәтижәле үз-үзләрен күрсәтү өчен шартлар тудыру.;

2) яшьләр потенциалын үстерү һәм аны республиканың һәм районның инновацион үсеше мәнфәгатьләрендә куллану;

3) Яшьләрнең ижади сәләтләрен ачу өчен шартлар тудыру, талантлы яшь гражданны эзләү һәм аларга ярдәм итү системасын формалаштыру;

4) яшьләрне социаль практикага тарту;

5) яшьләргә патриотик тәрбия бирү, сәламәт яшәү рәвеше кыйммәтләрен формалаштыру һәм үстерү.

3. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итү планлаштырылган чараларны тормышка ашыру өчен кирәк. Программаны финанслауның гомуми күләме жириле бюджет акчалары исәбеннән - 484 356,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2021 елда - 96 871,2 мең сум;

2022 елда - 96 871,2 мең сум;

2023 елда - 96 871,2 мең сум;

2024 елда - 96 871,2 мең сум;

2025 елда - 96 871,2 мең сум.

Күрсәтмә: Программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына район бюджеты проекты формалаштырғанда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

4. Муниципаль программаны тормышка ашыру механизмы.

Программаның муниципаль заказчысы – координаторы булып Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты тора.

Программа чараларын тормышка ашыруда катнашалар:

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы балалар һәм яшьләр эшләре идарәсе, Әлмәт муниципаль районы мәгариф идарәсе, Әлмәт муниципаль районы мәдәният идарәсе, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының физик культура, спорт һәм туризм идарәсе, Әлмәт муниципаль районының сәламәтлек саклау идарәсе, Татарстан Республикасы Хезмәт, мәшгульлек һәм социаль яклау министрлыгының Әлмәт муниципаль районындагы социаль яклау идарәсе, «Капиталь төзелеш идарәсе» муниципаль унитар предприятиесе, Татарстан Республикасы Әлмәт шәһәре һәм Әлмәт районы Хәрби комиссариаты, «Бердәм Россия» ТРО ВПП Әлмәт бүлекчәсе, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Әлмәт муниципаль районында «Опека» комплекслы социаль хезмәт күрсәтү үзәге» дәүләт автоном учреждениесе, жирле үзидарәнең территориаль иҗтимагый советлары, иҗтимагый оешмалар.

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында башкаручылар түбәндәге функцияләргә башкару күздә тотыла:

- яшьләр сәясәтен үстерү программаларын (планнарын) эшләү һәм аларны гамәлгә ашыруны оештыру (һәр чара һәм аларны финанслау чыганаclarы буенча кирәкле конкрет эшләргә күрсәтә);

- яшьләр сәясәтен үстерү бурычларын хәл итүгә иҗтимагый оешмаларны (берләшмәләргә) җәлеп итү чараларын үткөрү.

Программа үтәүчеләрнең финанс средстволарын файдалануның нәтижәләгән бәяләү һәм гамәлгә ашыру эшләре барышы турында еллык отчетны Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының Икътисад, сәнәгать һәм сәүдә идарәсенә, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына программа буенча йомгаклау мәгълүматын формалаштыру өчен киләсе елның 10 гыйнварына кадәр юллылар. Жыйелма хисапка бер ел эчендә үтәлмәгән чаралар турында мәгълүмат кушылырга тиеш.

5. Муниципаль программаның икътисады, социаль, бюджет һәм экологик нәтижәләгән бәяләү.

Муниципаль программаны тормышка ашыруның нәтижәләгән муниципаль программаны тормышка ашыру нәтижәләргән бәяләү индикаторлары һәм күрсәткечләргә нигезендә бәяләнгән.

Муниципаль программаны тормышка ашыруның төп социаль-икътисади нәтижәсе:

- Яшь буынның социаль хәле дәрәжәсен күтәрү;
- Яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;
- Яшьләр арасында хокук бозу, наркотикларга бәйләлек, эчкечлек, төмәкә тарту дәрәжәсенә кимүе;
- Яшьләрнең республиканың социаль-икътисады, иҗтимагый-сәясәт һәм социаль-мәдәни үсешенә керткән өлешен арттыру;
- Патриотик, сәясәт һәм граждандык активлыгы дәрәжәсен күтәрү, яшьләрнең җитлеген арттыру;
- Социаль әһәмиятле программаларны һәм проектларны гамәлгә ашыруда эшләүчә яшьләр санын арттыру;
- Яшьләрнең хезмәт, эшмәкәрлек, ижади активлыгын арттыру;
- Яшьләрнең үз-үзен оештыру дәрәжәсен күтәрү.

Муниципаль программаның бюджет нәтижелелеге яшьләр сәясәтен үстерү һәм гамәлгә ашыру кысаларындагы чараларга юнәлдерелгән чыгымнарның нәтижелелеген арттырудан гыйбарәт.

Муниципаль программаны гамәлгә ашырудан экологик нәтижелелек үсеп килүче яш буынны һәм яшьләрне әхлакый, шул исәптән әйләнә-тирә мохиткә сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләүдән гыйбарәт.

Район
Башкарма комитеты житәкчесенең
социаль мәсьәләләр буенча урынбасары

С.В. Лаптева

«2021-2025 елларга Әлмәт муниципаль
районының яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль программасына
1 нче кушымта

Максатлар, бурычлар, нәтижеләрне бәяләү индикаторлары
һәм программа чаралары буенча финанслау

Төп чаралар аталышы	Башкаручылар	Үлчәүнең ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары	Индикаторларның бурычлары						Финанслау чыганагын күрсәтеп, финанслау (мең сум)				
			2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Максат: Әлмәт муниципаль районының яшьләр сәясәтен гәмәлгә ашыру һәм яшь буынының тормыш сыйфатын яхшырту өчен уңай шартлар тәэмин итү.													
1. Яшьләр арасында гражданлык-патриотик тәрбия, милли узаң һәм толерантлык системасын үстерү.													
1.1. Республика граждан-патриотик, хәрби-патриотик форумнарда, слетларда, семинарларда катнашу	УДДМ УО	чара/колачлау	5/50	5/60	5/60	5/70	5/70	.	.	.	.	.	
1.2. Россия Федерациясенең хәрби частьләре белән шефлык ярдәмен оештыру һәм хезмәттәшлек итү	УДДМ УО ВК	чара	2	2	2	2	2	.	.	.	.	.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.3. Беек Ватан сугышы вақытында һөлак булган офицерларны һәм солдатларны эзләү һәм күмү буенча экспедицияләр оештыру	УДДМ ОО ВК	чара	1	1	1	1	1	.	.	.	.	.
1.4. Патриотик тәрбия буенча Координация советы эшенә ярдәм итү	УДДМ ВК УО		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1.5. Хәрби-гамәли спорт төрләре буенча ярышлар һәм спорт турнирларын оештыру: - ату буенча ярышлар; - пейнтбол (лазертег) буенча турнир; - хәрбиләштерелгән кросс; - һ. б.	УДДМ УО УК УФКСит	чара	3/300	3/300	3/400	3/400	3/400	.	.	.	.	.
2. Укучылар һәм студентлар яшьләренә Хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел эш белән тәэмин итү системасы аша да.												
2.1. Студентлар хезмәт отрядлары эшчәнлегенә ярдәм итү	УДДМ ЦЗН УО	колачлау (актив)	20	20	20	25	25	.	.	.	.	.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2.2. Студентлар хезмәт отрядларын, яшь буының инновацион потенциалын һәм эшмәкәрлек активлыгын үстерү	УДДМ УО Бузы Ссузы Икътисад идарәсе	колачлау	20	20	20	25	25	-	-	-	-	-
2.3. Яшь эшчеләр арасында «Һөнәре буенча иң яхшы» республика конкурсында эшләүче яшьләрнең катнашуын оештыру	УДДМ Предприятие ләр Оешмалар	колачлау	50	50	60	60	70	-	-	-	-	-
2.4. Гомумшөһәр яшьләр эш урыннары ярминкәсен һәм «Профориентация чөптөрләре» проекты уздыру	УДДМ ЦЗН	чара/ колачлау	2/100	2/100	2/100	2/150	2/150	-	-	-	-	-
2.5. Яшь эшқуарлар проектларын гамәлгә ашыруда ярдәм итү: «Яшь эшқуар мөктәбе» «Авылда бизнес» «Идарә көрөшләре» «Яшь новатор»	УДДМ УО Икътисад идарәсе Авыл жирлекләре	проект	10	10	10	12	12	50,0	25,0	25,0	25,0	25,0
3. Яшьләрнең ирекле эшчәнлектә катнашуы өчен шартлар тудыру, ихтыярий ярдәмнең оештырылган формаларына ярдәм итү.												
3.1. Әлмәт шөһәрәндә иреклеләр (волонтерлыкны) үстерү проектларын һәм программаларын гамәлгә ашыруга ярдәм	УДДМ	проект (программа)	10	10	10	10	10	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3.2. «Георгий тасмасы» бөтенроссия акциясе	УДДМ УО	чара	2	2	2	2	2	.	.	.	.	.
3.3. «Хәтер нуры» бөтенроссия акциясе	УДДМ УО Оешмалар Предприятие ләр	колачлау	10000	15000	20000	25000	30000	.	.	.	.	.
3.4. «ДоброШкола» Әлмәт актив мәктәбе	УДДМ УО	колачлау	300	500	700	800	1000	.	.	.	.	.
3.5. «Сәламәтлек сессиясе» кышкы ирекле мәктәбе	УДДМ УО	колачлау	500	600	700	800	900	.	.	.	.	.
4. Яшьләр иҗтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр иҗтимагый оешмалары инициативасы белән гамәлгә куелган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру.												
4.1. Шәһәр предприятиееләрендә, оешмаларында һәм учреждениееләрендә яшьләр хәрәкәтен оештыруга һәм үстерүгә ярдәм итү	УДДМ Предприятие ләр Оешмалар	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4.2. Яшьләрне патриотик тәрбияләү өлкәсендә шәһәр һәм районның яшьләр иҗтимагый оешмалары эшчәнлегенә ярдәм	УДДМ ОО							.	.	.	.	.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4.3. Интеллектуаль чаралар оештыру һәм үткөрү (квест, уеннар һ.б.)	УДДМ УО	чара	3	3	3	3	3	-	-	-	-	-
4.4. Балалар һәм яшьләр ижтимагый оешмалары, берләшмәләр һәм хәрәкәтләренәң яшьләр активы өчен өчен форумнар һәм семинарлар үткөрү	УДДМ УО ОО	колачлау	1000	1000	1200	1200	1400	-	-	-	-	-
4.5. Студентлар, эшче, авыл яшьләр өчен активлаштыру чараларын оештыру (слетлар, мотивацион сессияләр, семинарлар)	УДДМ МДМ УО	колачлау	100	150	200	200	250	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
4.6. Балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре арасында Республика һәм Бөтенроссия конкурсларында катнашу	УДДМ УО	колачлау	80	100	120	140	180	-	-	-	-	-
4.7. «Ел лидеры» шөһәр конкурсын үткөрү	УДДМ Предприятия Организации	колачлау	30	30	35	40	40	100,0	50,0	50,0	50,0	50,0
4.8. «Беренче Лига» студентлар сменасын оештыру һәм үткөрү	УДДМ Өлмәт шөһәр студентлар лигасы	колачлау	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4.9. Туристык фестивальләр һәм слётларын оештыру һәм уздыру	УДДМ УФКСиТ УО	чара/ колачлау	2/100	2/100	3/200	3/200	3/200	100,0	.	.	.	.
4.10. «Татарстан халыкларының яшьләр ассамблеясе» Республика яшьләр ижтимагый оешмасының Өлмәт вәкилләге эшчәнлеген оештыруда ярдәм итү	УДДМ «МАНТ»	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4.11. Профильле сменаларны оештыру һәм уздыру: -«Азатлык» (студентлар, 4 кен) -«Хәрәкәт» (эшләуче яшьләр, 3 кен) -«Беренче Лига» (студентлар сменасы, 4 кен) - КВН мектебе (3 кен)	УДДМ УО Татарстан Республикасы студентлары лигасы	чара/ колачлау	4/150	4/150	4/150	4/150	4/150	.	.	.	.	.
4.12 Шөһәр велоарадын оештыру һәм уздыру	УДДМ	колачлау	7000	7500	8000	9000	10000	.	.	.	.	.
5. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру.												
5.1. «Татарстан Республикасы Көнъяк-көнчыгышының студентлар язы» шөһәр ижат фестивален оештыру һәм үткөрү (үзара хезмәттәшлек)	УДДМ УО ОО	колачлау	400	400	500	500	500	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5.2. «Ел студентты» шөһөр конкурсын оештыру нем уздыру	УДДМ УО Өлмөт студентлары лигасы	колачлау	400	400	500	500	500	49,0	50,0	50,0	50,0	50,0
5.3. Беренчел курс студентының Республика кенен оештыру нем үткөрү (үзара хезмөттөшлек)	УДДМ студентлар лигасы УО	колачлау	600	700	800	900	1000	-	-	-	-	-
5.4. «Созвездие – Йолдызлык» республика ачык Яшьләр эстрада фестиваленде талантлы яшьләрнең катнашуын оештыру	УДДМ УК УО УФКСиТ	колачлау	1000	1000	1000	1000	1000	-	250,0	250,0	250,0	250,0
5.5. «Алтын каләм» (үзара бөйлөнөш) балалар, яшүсмерләр нем яшьләр матбугаты Республика фестиваленде талантлы яшьләрнең катнашуын оештыру	УДДМ УО УК	чара	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-
5.6. «Наше время - Безнен заман» эшлөүче яшьләрнең Республика телевизион ижәт фестиваленде талантлы яшьләрнең катнашуын оештыру	УДДМ УК УО УФКСиТ Предприятие ләр Оешмалар	чара	1	1	1	1	1	50,0	39,0	39,0	39,0	39,0
5.7. «Студентлар бизеге» матурлык нем грация конкурсын оештыру нем уздыру	УДДМ УО УК	колачлау	20	30	40	50	60	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5.8. Яшьләр ижаты фестивален оештыру	УДДМ УО УК	чара/ колачлау	1/12000	1/12000	1/15000	1/17000	1/17000	.	.	.	.	.
5.9. ТР КВН Республика уеннарында командаларның катнашуын оештыру («Юниор», «Премьер», «Республика», «Студенческая», «Лига работающей молодежи», «Алга» лигалары)	УДДМ ЦДЮТ УК МДМ РТ	колачлау	300	450	500	590	610	.	.	.	.	.
5.10. ТР КВН уеннарының турларын оештыру һәм уздыру («Республика», «Алга» лигалары)	УДДМ Лига Алга РТ МДМ РТ УО	чара	2	2	2	2	2	.	.	.	.	.
5.11. Шәһәр КВН уеннарын оештыру һәм уздыру («Кубок Главы», «Студенческая «Студент шоу», «Работающая и сельская молодежь» лигалары)	УДДМ УО ЦДЮТ УК	чара/ колачлау	4/1300	4/1300	4/1500	4/1500	4/1600	50,0	.	.	.	.
5.12. «Юниор-Лига КВН» Бөтенроссия уеннарында командаларның катнашуын оештыру («Өлмәт шөһеренең КВН балалар Лигасы»)	УДДМ УО ЦДЮТ	чара/ колачлау	4/50	4/50	4/50	4/60	4/60	.	.	.	.	.
5.13. Яшәу урыны буенча еллык конкурслар, акцияләр, фестивальләр һәм массакуләм чаралар оештыру һәм уздыру	УДДМ УО ТОСМС	колачлау	40000	45000	50000	55000	60000	.	.	.	.	.
5.14. «URAM» республика урам культуралары фестивале кысаларында конкурс-фестивальне оештыру һәм уздыру (үзара эшчәнлек)	УДДМ МДМ УО УФКСиТ	колачлау	100	100	100	100	100	.	.	.	.	.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5.15. Киберспорт буенча турнирлар оештыру	УДДМ УО ОО	чара/ колачлау	2/500	2/500	2/600	2/600	2/700	-	-	-	-	-
5.16. Сәләтле яшьләрнең Республика чыршысында катнашуын оештыру	УДДМ УО УК УСЗ УФСит КЦСОН «Опека»	колачлау	150	150	150	150	150	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0
5.17. Яшьләр кенәне багышланган чаралар үткөрү	УДДМ УО УК	колачлау	50000	50000	50000	50000	50000	100,0	85,0	85,0	85,0	85,0
5.18. Татарстан Республикасы һәм Россиянең популяр блогерлары катнашында «Блогерфест» фестивален оештыру	УДДМ СМИ УО	колачлау	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-
6. Яшьләр арасында тискәре социаль күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм гамәлгә ашыру.												
6.1. Яшьләр арасында тискәре социаль күренешләрне профилактикалау һәм сәләмәт яшәү рәвешен пропагандалау чараларын оештыру: - яшьләр арасында алкоголизмны, наркоманияне һәм тәмәке тартуны профилактикалау максатларында чаралар; - Юл йөрү кагыйдәләре буенча чаралар	УДДМ ОО, УЗО	колачлау	7000	7000	7000	8000	8000	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
6.2. Балигь булмаганнарның каникул чорында һәм укудан ирекле вақытта яшьләр арасында һәм тормышта күзәтүсезлеген профилактикалау чараларын оештыру: - өңгемеләр - очрашулар - методик басмалар	УДДМ УСЗ ОСПСД Олека УЗО	колачлау	5000	5000	6000	6000	6000	.	.	.	.	.
6.3. Яшьләрнең акцияләрен һәм очрашуларын АПНД, СПИД-үзәк белгечләре һәм башкалар белән оештыру	УДДМ УЗО УО	колачлау	10000	10000	12000	12000	15000	.	.	.	.	.
6.4. Профилактик учетта һәм аларның гаиләләрендә торучы балигь булмаганнар белән психоконсультатив, психокоррекция эш башкару	УДДМ ҚДН УЗО УО	колачлау	500	500	500	550	550	.	.	.	.	.
6.5. Профилактик учетта һәм аларның гаиләләрендә торучы балигь булмаганнар белән психоконсультатив, психокоррекция эш башкару	УДДМ УЗО УО	колачлау	500	500	500	500	500	.	.	.	.	.
6.6. Дистанцион консультация ярдәмдә психологик ярдәм күрсәтүне оештыру («Ышаныч телефоны»)	УДДМ УО	колачлау	2000	2000	2000	2000	2000	.	.	.	.	.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
6.7. Халыкара балалар ышаныч телефоны кенен бейрэм итүгө, балалар нәм яшьләр арасында ижади эшләр конкурсына багышланган бөтенроссия акциясен оештыру: «Ни өчен «Ышаныч телефоны» кирек?»	УДДМ УО УЗО	колачлау	1000	1000	2000	2000	2000	.	.	.	.	.
6.8. «Форпост» МБУ өчен семинарлар нәм Слетлар оештыру	УДДМ МВД УО Форпост	чара	1	1	1	1	1	.	.	.	.	.
6.9. Яшьләр экстремизмын профилактикалау чараларын нәм чараларын гамелгә ашыру	УДДМ МВД ОО	чара	12	12	12	24	24	.	.	.	.	.
7. Дәүләтнең аерым кайгыртуына мохтаж яшьләргә ярдәм итү.												
7.1. Авыр тормыш хелендә калган балаларга нәм яшьләргә ярдәм итү буенча социаль әһемиятле проектларны гамелгә ашыру (шул исәптән физик мөмкинлекләре чикләнген балаларга нәм яшьләргә ярдәм итү буенча проектлар нәм хөвөф-хөтәр төркеме)	УДДМ УСЗ УЗО	чара	1	1	1	1	1	.	.	.	.	.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
8. Балаларның һәм яшүсмерләрнең һөрьяклап ялын, сәләмәтләнүен, жәйге һәм каникуллар белән мәшгульлеген оештыру өчен шартлар тудыру.												
8.1. Яшәу урыны буенча жәйге ял итү мейданчыклары эшен оештыру: - яшьләр (яшүсмерләр) клубларында тәрбияләнүчеләр арасында «Кояшлы жәй» фестивале - Балаларны яклау халыкара көненә багышланган «Бөхетле балачак» жәйге каникуллар уңаеннан чаралар	УДДМ УО УК	колачлау	6000	6000	6500	6500	6500	6500	50,0	50,0	50,0	50,0
8.2. Яңа ел каникуллары чараларын оештыру һәм үткөрү, «Яңа ел ТИКТОК» бәйрәм программасы	УДДМ УО УК	колачлау	6000	6000	6500	6500	6500	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
9. Яшь буынның иҗтимагый-сәяси активлыгын һәм граждандык компетентлыгын формалаштыру; аларның хокукый яклавы, үз-үзен белдерү, шөхес формалаштыру, һөрьяклап ял итү оештыру.												
9.1. ӘМР Яшьләр парламенты эшчәнлеген оештыруга ярдәм	УДДМ	колачлау	20	50	50	50	50	-	-	-	-	-
9.2. Ел саен үткөрелә торган «Яшь сайлаучы көне»н уздыру»	УДДМ ЕР ОО УО	колачлау	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
9.3. Студентлар дебатларын оештыру һәм үткөрү	УДДМ УО	колачлау	500	600	700	800	900	.	.	.	.	.
10. Регионара һәм бөтенроссия яшьләр хезмәттәшлеген үстерү һәм шөһәр яшьләрен төбәкара берләшмәләргә интеграцияләү максатларында алмашу.												
10.1. Россия Федерациясенә башка төбәкләрендә үткөрелә торган чараларда катнашу	УДДМ УК УФСИТ	колачлау	20	25	30	35	40	.	.	.	.	.
11. Гаилә институтын ныгыту.												
11.1. Яшьләр торак программаларын тәкъдир иту	УДДМ ТР ӨМР Башкарма комитета Авыл жирлекләре ТР МДМ	колачлау	50	50	50	50	50	.	.	.	.	.
11.2. «Тиз күрешү кичесе» чарасын үткөрүне оештыру	УДДМ УО УК		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11.3. «Өти, әни, мин - тату гаилә» конкурс программасы	УДДМ	колачлау	20	20	20	20	20	.	.	.	.	.
11.4. Яшь гаиләләренә ижәт фестивале	УДДМ	колачлау	20	20	20	20	20	.	.	.	.	.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
12. Дөүлөт яшьләр сәясәтөн фәнни-методик, мөгълүмати һәм кадрлар белән тәэмин итү.												
12.1. Дөүлөт яшьләр сәясәте өлкәсендә докладлар, аналитик, фәнни-тикшеренү, методик эшләр әзерләү	УДДМ МДМ РТ	сан	5	5	5	5	5	.	.	.	.	.
12.2. Дөүлөт яшьләр сәясәте өлкәсендә һөнәри осталык республика конкурсында яшьләр сәясәте өлкәсе хезмәткәрләренә катнашуын оештыру	УДДМ	колачлау	20	30	35	40	45	.	.	.	.	.
12.3. Яшьләр сәясәте өлкәсе хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү	УДДМ МДМ РТ	чара	8	8	8	8	8	.	.	.	.	.
12.4. Дөүлөт яшьләр сәясәте өлкәсе белгечләре өчен уку курслары, семинарлар, профильле сменалар, түгәрәк өстәлләр һәм тренинглар оештыру	УДДМ	колачлау	100	100	100	150	150	.	.	.	.	.
12.5. Шәһәр конкурсын оештыру һәм уздыру - Дөүлөт яшьләр сәясәте өлкәсе хезмәткәрләренә һөнәри осталыгы - «Киләчәк педагогы» яшьләр (яшүсмерләр) клублары хезмәткәрләре арасында һөнәри осталык	УДДМ	чара/ колачлау	1/20	1/20	1/25	1/25	1/30	.	.	.	.	.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
12.6. Яшьләр сәясәте учреждениеләре хезмәткәрләрен Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы кадрларын әзерләү һәм яңадан әзерләү үзәкләренә квалификация күтөрү, стажировка, семинарлар курсларына жиһбөрү	УДДМ	количество	20	20	30	30	30	-	-	-	-	-
12.7. Яшьләр сәясәте учреждениесе методик һәм фәнни әдәбияты белән тәэмин итү	УДДМ	Басма саны	34	34	34	34	34	-	-	-	-	-
13. Шәһәр һәм районның дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру өлкәсендә эшчәнлек өчен шартлар тудыру.												
13.1. Яшьләр сәясәте учреждениеләрен финанс белән тәэмин итү (хезмәткә түләү фонды)	УДДМ		-	-	-	-	-	83 469,2	83 469,2	83 469,2	83 469,2	83 469,2
13.2. Төп фондлар эчтәлегә, мөлкәтне, биналарны, корылмаларны сатып алу, карап тоту	УДДМ	объектлар	43	43	43	43	43	12 533,0	12 533,0	12 533,0	12 533,0	12 533,0
Программа буенча барлығы:								96 871,2	96 871,2	96 871,2	96 871,2	96 871,2

* Файдаланган кыскартулар исемлеге

УДДМ – Татарстан Республикасы Өлмөт муниципаль районының Балалар һәм яшьләр эшләрә идарәсе

УО – Өлмөт муниципаль районы мөгариф идарәсе

УК – Өлмөт муниципаль районының Мөдәният идарәсе

УСЗ - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Өлмөт муниципаль районындагы социаль яклау идарәсе

ЦЗН – «Өлмөт шөһерә халыкны эш белән тәэмин итү үзәге» дөүләт бюджет учреждениесе

УФКСТ - Татарстан Республикасы Өлмөт муниципаль районының Физик культура, спорт һәм туризм идарәсе

ӨМР башкарма комитеты - Өлмөт муниципаль районы башкарма комитеты

ЕР – «Бердәм Россия» бөтенроссия сәясәи партиясенең Татарстан төбәк бүлекчәсе

МВД – Татарстан Республикасы Эчке эшләр министрлыгы

МДМ РТ – Татарстан Республикасы Яшьләр эшләрә министрлыгы

УЗО – Өлмөт муниципаль районының Сәламәтлек саклау идарәсе

КДН – Балигь булмаганнар эшләрә һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе

ФОРПОСТ - «Форпост» жәмөгәт тәртибен саклау буенча яшьләр (студентлар) формированиеләре үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе

СМИ – Массакүләм мөгълүмәт чаралары

ОСПСД – Гаилөгә һәм балаларга социаль ярдәм күрсәтү бүлегә

ТОСМС – Жирләрә үзидәрә советының территорияль бүлегә

ЦДЮТ – Балалар һәм яшүсмерләр ижат үзәгә

ВК – Өлмөт шөһерә һәм Өлмөт районы хәрби комиссариаты

АПНД – «Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының В.М. Бөхтерев исемендөгә республика клиник психиатрия хастаханәсе» ДАССУ Өлмөт психоневрология диспансеры

«МАНТ» - «Татарстан халыкларының яшьләр ассамблеясе» ижтимагый яшьләр оешмасы

КЦСОН «Опека» – Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының «Опека» комплекслы социаль хезмәт күрсәтү үзәгә» дөүләт автоном учреждениесе

Вуз – Югары уку йорты

Сууз – Урта махсус уку йорты